

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ” – С. ШУМАТА, ОБЩИНА СЕВЛИЕВО
тел. 0882402468; e-mail: ou_bumata@abv.bg; www.ou-schumata.com;

ЗАПОВЕД
№ РД-04-11 / 16.09. 2024г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 263, ал. 1, т. 8 и ал. 3 от същия нормативен документ, чл. 31, ал.1, т. 6 и т. 10 от Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и решение на педагогическия съвет (Протокол № 11/12. 09. 2022 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за учебната 2024/25 г. в ОУ „В. Левски“

Предвидените дейности в Програмата да бъдат изпълнявани от определените отговорни лица/комисии в планираните срокове.

Програмата да бъде публикувана на интернет страницата на училището в срок до 30.09.2022г. от **Мая Пенева**, на длъжност учител по Математика и КМИТ при ОУ „Васил Левски”с. Шумата.

Хартиен носител на програмата да се съхранява в класьор „Училищни документи“в кабинета на директора.

В срок до 25.09.2024г., Павлина Димитрова на длъжност АТС да сведе настоящата заповед до знанието на работещите в училището срещу подпис за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнение ще упражнявам лично.

Приложение: Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за учебната 2024/25 г. в ОУ „В. Левски“ с. Шумата.

Цветанка Станчева
Директор
на ОУ „Васил Левски”
с. Шумата

Запознай ги!

1. Петър Спасев Струмичин *Струмичин*
2. Диреслава Толова *Толова*
3. Тана Ангелова - *Тана*
4. Бойка Џорџева *Џорџева*
5. Радичка Педорова - *Радичка*
6. Мад Пенела - *Мад*
7. Ана Кариева - *Ана*
8. Шоля Азаорчиева - *Шоля*
9. Цветелина Ангелова - *Цветелина*
10. Станимира Стоева - *Станимира*
11. Петър Михов - *Петър*
12. Дафрин Таскалев - *Дафрин*
13. Кравга Калева *Кравга*
14. Увона Лалева *Увона*
15. Павлена Дмитрова *Павлена*

Утвърдил:
Директор /Цветанка Станчева/

ПРОГРАМА
ПО
гражданско, здравно, екологично и интеркултурно
образование
за учебната 2024-2025 година

Настоящата Училищна програма е разработена съгласно Наредба № 13/ 21.09.2016 г. на
Министъра на образованието и науката и приета на заседание на Педагогическия съвет
с Протокол № 11/12.09.2024 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Съгласно чл. 15, ал. 4 на Наредба № 13 от 21. 09. 2016 г. настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ОУ “Васил Левски“ с. Шумата

1. СЪЩНОСТ:

- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стили условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. ЦЕЛИ:

2.1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- зачита значимостта на всяка човешка личност;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност;
- носи отговорност за поведението си;
- поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение

2.2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща сеобщност, която:

- възпитава в демократичните ценности;
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност;
- утвърждава демократична и здравословна среда, свободна от агресия и дискриминация;
- създава позитивна среда между представителите на различните културни общности чрез формите на наученическото участие и самоуправление.

3. НАСОКИ:

3.1. Учениците

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

3.2. Реализиране

- Чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- В часа на класа;
- Чрез дейността на педагогическия съветник;
- В извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

3.3. Акценти

- Здравно образование;
- Превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- Сексуално образование и превенция на СПИН;
- Екологично образование и възпитание;
- Патриотично възпитание;
- Превенция на насилието;
- Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Защита при бедствия и аварии;
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- Безопасност на движението.

II. ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование сеосъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка:

✦ В ЧАСА НА КЛАСА, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ЧРЕЗ УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ;

Съобразно стратегическите цели и особености на училището, приоритетни тематични области за училището са:

- I. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие.
- II. Толерантност и интеркултурен диалог.
- III. Безопасност на движението по пътищата.
- IV. Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ.
- V. Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти.
- VI. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита.
- VII. Кариерно ориентиране /4 и 7 клас/.
- VIII. Ориентация и противодействие на корупцията.

✦ В ЗАНИМАНИЯТА ПО ИНТЕРЕСИ В РАМКИТЕ НА УЧЕБНИЯ ДЕН;

- I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси в рамките на учебния ден се осъществяват от учителите чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс на чл. 3 от Наредба №13
- II. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

✦ В РАМКИТЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПО РЕДА И ПРИ УСЛОВИЯТА НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;

- I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширена подготовка се осъществяват интегрирано:
 - ✓ Неговото интегриране се реализира чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общообразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове.

- II. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на допълнителната подготовка може да се осъществяват чрез обучение по учебни предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя:
- ✓ Факултативните часове може да се използват и за дейности с ученическите съвети на всички нива или други форми на ученическо представителство, младежко лидерство и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения.
- III. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическосоуправление на ниво паралелка, клас и училище:
- ✓ Извън тематичните области по ал. 1 Министърът на образованието и науката може ежегодно да определя и други теми, по които да се работи в часа на класа за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
 - ✓ Обучението по отделни тематични области по ал. 1 може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици вприсъствието на класния ръководител;
- ✚ В ДЕЙНОСТИ НА УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (съгласно чл. 17, ал. 2 на Наредба № 13 и Приложение б)
- I. Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
 - II. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
 - III. Поддържане на училищни медии с активното участие на учениците;
 - IV. Организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
 - V. Организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
 - VI. Организиране на обучения на връстници от връстници;
 - VII. Развиване на младежкото лидерство;
 - VIII. Участие в клубове и неформални групи по интереси;
 - IX. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
 - X. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

Насърчаване на неформалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете заформално образование и неформално обучение.

III. РИТУАЛИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯТ ЖИВОТ.

Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Училището организира свои училищни чествания и ритуали в следните случаи:

- ✓ откриването и закриването на учебната година;
- ✓ официалното раздаване на удостоверението за завършена първа степен на гимназиален етап, дипломи за завършено средно образование и свидетелства за професионална квалификация;
- ✓ награждаване на отличили се ученици и учители;
- ✓ поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- ✓ честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители.

IV. ОБЛАСТИ И КОМПЕТЕНОСТИ.

<i>Гражданско образование</i>	<i>Здравно образование</i>	<i>Екологично образование</i>	<i>Интеркултурно образование</i>
Междоличностни отношения	Психично здраве и личностно развитие	Вода, почва, въздух	Културни идентичности
Социална среда	Физическо развитие и дееспособност	Енергия и климат	Културна осъзнатост
Права на човека	Превенция на употребата на психоактивни вещества	Биологично разнообразие	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
Демократично гражданство	Безопасност и първа помощ	Потребление и отпадъци	Интеркултурно образование и права на човека
Идентичности и различия в обществото	Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	Общество и околна среда	
Власт, политика и демократични ценности	Лична хигиена		
Социална политика, справедливост и солидарност	Хранене		
Глобализация, плурализми толерантност			

V. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

5.1. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

2. Спазване на Правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година

Отг.: Кл. ръководители, Директор

3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор

4. Провеждане Час на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с активното участие на учениците.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

5. Организиране на Деня на ученическото самоуправление

Срок: 30.06.2025 г.

Отг.: Ученически съвет, учители

Приложение № 5 към чл. 11, ал. 3

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г., изм. и доп. - ДВ,
бр. 75 от 2023 г., в сила от 01.09.2023 г.)

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЧАСА НА КЛАСА

	Клас											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и "Моето първо работно място"								2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината										5	5	
Безопасност и движение по пътищата	9	6	6	6	5	5	5	4	4	4	1	1
Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1			1		
Превенция и противодействие на корупцията					1	1	1	2	2	2	2	2
Електронно управление и медийна грамотност				1	1	1	1		1	1	4	
ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23	22	23	29	26	27

VI. ВЪЗПИТАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОЧУВСТВИЕ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ТРАДИЦИИ.

6.1. Честване на всички национални и училищни празници.

Срок: през учебната година

Отг. Класни ръководители

6.2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Р. България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

Срок: през учебната година

отг.: Класни ръководители

6.3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, училищно настоятелство, културни институции, фирми, организации и др. имащи отношение към възпитанието.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

VII. ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ЕКОЛОГИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

7.1. Провеждане на здравни беседи на учениците

Срок: през учебната година

Отг. Мед. лице, Класни ръководители

7.2. Разглеждане на здравни теми в Час на класа – сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководител

7.3. Озеленяване двора на училището.

Срок: 06.2025 г.

Отг.: Класни ръководители

7.4. Мероприятия за почистване на училищните площи и градските градинки около района на училището.

Срок: 21.04. 2025 г.

Отг.: Класни ръководители

7.5. Отбелязване на деня на Земята.

Срок: 21.04. 2025 г.

Отг.: Класни ръководители

7.6. Отбелязване на Международния ден за опазване на околната среда.

Срок: 06.06.2025 г.

Отг.: Класни ръководители

VIII. ВЪЗПИТАВАНЕ В ИНТЕРКУЛТУРНА СРЕДА.

8.1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в час на класа.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

8.2. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори, екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: през учебната година

Отг.: кл.р-ли, учители

8.3. За усвояване на българския книжовен език от ученици, за които българският език не е майчин, се организира допълнително обучение по български език с цел подпомагане на образователното им приобщаване.

Срок: юни 2025 г.

Отг.: учители по БЕЛ

IX. РАЗВИВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА ДЕЕСПОСОБНОСТ

9.1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

Срок: 19.09.2024 г.

Отг.: Учител по ФВС

9.2. Провеждане на спортни празници и турнири.

Срок: през учебната година

Отг.: Учител по ФВС

X. ЕКИП ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА (по чл. 19 на Наредба 13 за гражданското, здравното, екологичното, интеркултурното образование):

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ПГ по транспорт, Русе отговарят следните работни екипи:

- I. Комисия по организиране и провеждане на училищни празници и ритуали
- II. Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз
- III. Координационен екип за личностна подкрепа
- IV. Комисия по БДП
- V. Комисия Защита при бедствия, аварии и катастрофи

XI. НАПРАВЛЕНИЯ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА.

Направления и дейности за реализиране на Програмата по здравно и екологично образование	Срок	Отговорници
I. Предварително проучване и диагностика		
1. Справка за здравния статус на учениците	28.10.2024 г.	Медицинско лице
2. Проучване сред учениците по актуална здравна и екологична проблематика - тютюнопушене, наркотици, сексуалност, замърсяване и др.	30.09.2024 г.	Педагогически съветник
3. Проучване сред учителите по въпроси, свързани с програмата за здравно и екологично образование.	28.09.2024 г.	Класни ръководители
II. Научно-методическа подготовка на преподавателите, участващи в реализиране на Програмата		
1. Запознаване на педагогическия състав в училището: - Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование; - с училищната програма по здравно и екологично образование;	20.09.2024 г.	Директор
2. Работа по методични обединения на тема: “Здравни и екологични аспекти на обучението по отделните учебни предмети”	през годината	Председатели на МО
III. Здравно образование чрез класно–урочните форми на организация		
<i>1 Час на класа (тематични области):</i> <ul style="list-style-type: none">• Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;• Толерантност и интеркултурен диалог ;• Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“• Безопасност и движение по пътищата;• Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ;• Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти;• Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита;• Кариерно ориентиране;• Превенция и противодействие на корупцията.	през годината	Педагогически съветник Класни ръководители

IV. Извънкласни практически дейности		
1. Хигиенизиране и опазване на училищната среда.	през годината	Педагогически и непедагогически колектив
2. Озеленяване на училищната сграда и училищния двор.	през годината	Класни ръководители
3. Изграждане на база данни и библиотечен фонд от научно-методическа литература по проблемите на здравното образование.	през годината	Медицинско лице Учител по биология и ЗО
4. Видеофилми на здравна и екологична тематика.	през годината.	Класни ръководители
5. Отбелязване на Деня на Земята – 22.04.	22.04.2025 г.	Учители по БЗО и ГИ
V. Извънучилищни дейности		
1. Участие в спортни състезания.	през годината	Учители по ФВС, медицинско лице Учител по БЗО Класни ръководители
2. Участие в мероприятия на БЧК.		
3. Среща с представители от РИОСВ по екологични проблеми на областта.		
4. Среща с активисти на младежкия БЧК.		
VI. Социални дейности		
1. Приобщаване на родителите за реализиране на Програмата.	през годината	Директор
2. Връзка с обществеността.	през годината	Директор и учители

XII. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директора по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директора по учебната дейност.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на Педагогическия съвет.